

עת"א 38746/04/24 - כותייר עודה נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת

08 מאי 2024

עת"א 38746-04-24 עודה(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'
עת"א 55728-04-24 עודה(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר -זימונים ואח'

בפני	כב' השופט עמית יוסף בן-חמו
העותר	כותייר עודה (אסיר)
נגד	
המשיבים	1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים 2. מדינת ישראל

החלטה

העותר הגיש שתי עתירות שהדיון בהן אוחד.

עת"א 38746-04-24: העותר הגיש "עתירת אסיר בהולה" במסגרתה ביקש להפנותו לטיפול רפואי מידי, לתעד את העותר ואת החבלות שנגרמו לו ולקבוע מועד דחוף לדיון בעתירה.

העותר טוען כי ביום 15.04.24, לאחר שהגיע מדיון בבימ"ש השלום בראשל"צ הוא הותקף באופן פיזי ע"י סוהרים אשר הפליאו בו את מכותיהם וגרמו לו לחבלות חמורות.

לטענתו, הוא שוהה בתנאי הפרדת יחיד מזה זמן ובחודשים האחרונים הוא הוחזק בתנאי בידוד מוחלט בכלא קציעות, משם הועבר לכלא מגידו.

ביום 16.04.24 נערכה שיחה טלפונית בין העותר לב"כ שטען בפניו כי יום קודם לכן, כשהגיע לבית סוהר מגידו, המתינו לו עשרות סוהרים כשהם עוטים מסכות וללא כל סיבה או אירוע שקדם לכך, התחילו להכותו ללא הרף. כתוצאה מכך הוא נחבל בפניו, בעיניו, בפיו ובכל חלקי גופו.

העותר טוען כי לא ניתן לו כל טיפול רפואי והוא לא נבדק ע"י גורם רפואי כלשהו.

העותר מבקש שתינתן הוראה לבדוק אותו באופן מידי וכן, לפנותו לבית החולים ככל שיידרש. כמו כן, מבוקש שהעותר יתועד באופן חזותי על מנת שיהיה תיעוד לחבלות ולנזקים.

ביום 18.04.24 לאחר עיון בעתירה, ניתנה החלטת ביניים במעמד צד אחד, שהורתה למשיב לדאוג שהעותר ייבדק ע"י רופא שב"ס, שיתעד את תוצאות בדיקתו וכן ימליץ על המשך טיפול ככל שימצא לנכון בהתאם לשיקול דעתו המקצועי.

כתב התשובה:

נתונים מנהליים:

העותר מרצה עונש מאסר בפועל של 18 שנה לאחר שהורשע במספר רב של תיקים בעבירות של סיוע לרצח, איומים, תקיפה, חבלה בנסיבות מחמירות, חטיפה, סחיטה, עבירות אמל"ח ועוד.

בנוסף לכך, העותר הינו עצור עד מתן החלטה אחרת לאחר שהוגש נגדו כתב אישום המייחס לו עבירות איומים, סמים, פעולות בציוד רט"ן ועוד. כמו כן, במועד הגשת העתירה היה העותר "עצור ימים" בתיק שבו יוחסו לו חשדות לביצוע עבירות חמורות ועוד.

העותר מסווג לקטגוריה א (ארגון פשיעה ואלמ"ב).

המשיבה מפנה להתייחסותו של מפקד כלא מגידו לטענותיו של העותר כדלקמן:

- העותר נקלט בבית סוהר מגידו בתאריך 14.04.24.
- ביום 15.04.24 במהלך הליך הזיהוי לקראת יציאתו של העותר מהכלא לדיון בביהמ"ש, שנערך ע"י סגן מפקד המשמרת איים העותר על מפקד המשמרת במילים "נתראה בחוץ".
- בעת חזרתו של האסיר מדיון בביהמ"ש, במהלך קליטתו, נדרש העותר לחיפוש עפ"י נהלי שב"ס, העותר סירב לעריכת החיפוש.
- בשלב סירובו להוראת החיפוש, בוצע שימוש בכוח סביר עד לעריכת החיפוש ולהשגת המטרה.
- האסיר והמעורבים נבדקו במרפאה ללא צורך בטיפול רפואי. האסיר סירב לתעד את החבלות.
- ביום 16.04.24 נבדק העותר ע"י רופאת היחידה. בבדיקתו התלונן על כאבים בצלעות ובגב. נמצאו סימני אודם בפנים הצוואר, טופל במשככי כאבים. אין אינדיקציה להמשך בירור ומעקב במסגרת בית החולים נכון לשלב זה. העותר נמצא במעקב רפואי, נתבקש להודיע במידי על כל שינוי במצבו לצוות הרפואי. במהלך הבדיקה הביע נכונות לתעד את החבלות, הנ"ל צולם, תיעוד החבלות נמצא בתיק הרפואי.

המשיבה צירפה לכתב התשובה גם התייחסות רפואית של רופא הכלא:

בכל הנוגע לתקופת החזקתו במשמורת בבית סוהר מגידו, עם קליטתו ביום 14.04.24 בוצעה בדיקת קליטה רפואית כמקובל.

מעיון בתיקו הרפואי עולה כי ברקע הרפואי של העותר: נותח פעמיים בעמוד השדרה, מתלונן על כאבי ראש, "long time opioid treatment".

בתאריך 15.04.24 היה אירוע של שימוש בכוח. האסיר והמעורבים נבדקו במרפאה. ללא צורך בטיפול רפואי.

בבדיקתו ע"י רופא שנערכה ביום 16.04.24 התלונן על כאבים בצלעות ובגב, ישנם סימני אודם בפנים ובצוואר, טופל במשככי כאבים. אין אינדיקציה להמשך ברור ומעקב במסגרת בית החולים בשלב זה. נמצא במעקב רפואי והתבקש להודיע מיד על כל שינוי במצבו. העותר צולם ותועד, תיעוד החבלות נמצאות בתיקו הרפואי.

המשיבה מציינת כי ככל שהעותר מעוניין, הוא רשאי להגיש תלונה לגורמי יאח"ס והתלונה תועבר להמשך טיפול לגורמים הרלוונטיים בהתאם לנהלים.

מאחר שהעותר נבדק ונמצא במעקב, הוא מטופל בהתאם למצבו וקיים תיעוד לחבלות בתיקו הרפואי, ניתן לו הסעד המבוקש. על כן, יש להורות על מחיקת העתירה.

עת"א 55728-04-24: שעניינה מניעת קשר טלפוני בין העותר לבין עו"ד והגבלת משך הזמן ל-10 דקות ביום והגבלת מספר עורכי הדין שעמם הוא רשאי לשוחח לשלושה בלבד.

העותר טוען כי ביום 28.04.24 הוגבל משך זמן ההתקשרות של העותר עם עורכי דינו ל-10 דקות בלבד. מאז 03.04.24 הוגבל מספר עורכי הדין שהעותר רשאי להיות איתם בקשר לשלושה בלבד.

בהתאם למגבלות שחלו על העותר בעבר, ניתנת לו האפשרות לערוך שיחות טלפוניות למשך 120 דקות ביממה לעורכי דינו, מצב זה השתנה כאמור.

העותר מרצה עונש מאסר של 18 שנה, במהלך תקופת מאסרו, הוגשו נגדו כתבי אישום נוספים והוא אף נעצר לחקירה ב"מעצר ימים". בעקבות מעצר זה הוגבלה ביום 03.04.24 האפשרות של העותר ליצור קשר עם 3 עורכי דין בלבד ולמשך 10 דקות.

עם תום תקופת מעצר הימים, הוסרה ההגבלה של משך השיחות - 10 דקות, אך נותרה בעינה ההגבלה להתקשר עם 3 עו"ד בלבד.

העותר טוען כי הגבלה זו הינה שרירותית ובלתי סבירה בעליל ואיננה מידתית.

נגד העותר תלויים ועומדים 3 תיקים לדיון בבתי משפט שונים והעותר לא יוכל לנהל את הגנתו באופן תקין ככל שלא תוסר ההגבלה.

כתב התשובה:

ביום 29.01.24 התקבלה החלטה ארגונית מנהלית להעברת העותר למחוז דרום לאחר שמחיפוש בתאו שבכלא איילון נמצאו ממצאים חריגים ביותר ופרטי ציוד רבים האסורים בהחזקה. בנוסף, העותר איים על קצין אג"ם שבמחוז מרכז ועל כן, נשללו ממנו טובות הנאה.

מאז פברואר 24 מוחזק העותר בתנאי "בידוד" ו"הפרדת יחיד", לסירוגין, בהתאם להליכים משמעותיים שננקטו נגדו.

במהלך תקופת מאסרו, כתוצאה מהעבירות המשמעותיות נשללו מהעותר טובות הנאה של קשירת קשר טלפוני והוטלו עליו הגבלות לסירוגין.

החל מיום 13.03.24 העותר הינו "מנוע קשר טלפוני" למעט עו"ד שאושרו ע"י הגורמים המוסמכים.

עפ"י החלטה של הגורם המנהלי המוסמך ההגבלות על הקשר הטלפוני הוארכו עד ליום 12.06.24.

ביום 02.04.24 נעצר העותר ל"מעצר ימים" לאחר שהוגש נגדו כתב אישום בת"פ 35535-04-24 שייחס לו עבירות של החזקה ושימוש בסמים שלא לצריכה עצמית בצוותא, פעולות בציוד קצה רט"ן בצוותא ואיומים.

כמו כן, תלוי ועומד נגד העותר כתב אישום המייחס לו עבירות של סחיטה ואיומים כנגד קצינים בכירים בשב"ס - ת"פ 24468-09-23.

לאור המפורט, הוחלט על העברת העותר לאגף ההפרדה בכלא "מגידו".

כמו כן, העותר היה מנוע קשר טלפוני למעט עם עורכי דינו שאושרו ע"י הגורמים המוסמכים.

לאחר שהסטטוס של העותר שונה מ"עצור ימים" ל"עצור עד החלטה אחרת" הוסרה ההגבלה של משך השיחות וכעת ניתנת לו אפשרות לשוחח במשך 120 דק' כל יום.

לעניין מתן אפשרות לעותר להתקשר עם עו"ד נוספים שלטענתו מייצגים אותו, מציינת המשיבה כי טרם התקבלה פנייה בכתב של עוה"ד המבקשים, לכאורה, לשוחח עמו ולא הוצגו האסמכתאות הדרושות שיש לצרפם לפנייה שכזו.

המשיבה מציינת כי בימים אלה נבחנת החלטה של מ"מ נציב השב"ס להגביל את הקשר של האסיר עם מספר עוה"ד בהתאם להוראות סיעף 1א45, עפ"י המלצת גורמי המודיעין.

בדיון שנערך במעמד הצדדים ביום 07.05.24 טענו ב"כ העותר ארוכות לגבי "הרקע" להגשת העתירות, וכן, פירוט בנוגע לאירוע השימוש בכוח.

ניתנה גם לעותר האפשרות לתאר בפני ביהמ"ש את האירועים עפ"י גרסתו, כמפורט בפרוטוקול.

ב"כ העותר עוה"ד נעמה אלחדד, המייצגת אותו בהליך בו תלויה ועומדת בקשה למעצר עד תום ההליכים, ביקשה להורות למשיב לאפשר לה להיפגש עם העותר במועד מוקדם יותר מזה שנקבע - 20.05.24. לטענתה, הקדמת המפגש הינה על מנת לאפשר לה להיערך כנדרש להגנתו של העותר במסגרת ההליך המתנהל.

ב"כ העותר עו"ד איתי כהן פירט בהרחבה את אירוע התקיפה הנטען לפי גרסת העותר ואת החבלות שנגרמו לעותר.

עו"ד יוסף סלימאן טען לעניין הקשר הטלפוני עם עוה"ד, הוא ביקש שאותם שעתיים המוקצות לעותר לא יהיו מוגבלות לפרקי זמן מסוימים, אלא ניתן יהיה לבצען כל זמן שמערכת התקשורת "פתוחה". כמו כן, ביקש לאפשר לעותר להיות בקשר עם עו"ד נוספים בציינו כי נגד העותר תלויים ועומדים מספר הליכים. כמו כן, העותר זקוק לעו"ד זמין וצמוד באופן שוטף לאור התנהלות בלתי תקינה ובלתי חוקית של הסוהרים כלפיו ותנאי החזקתו.

ב"כ המשיב טען כי לאור המתואר בהתייחסות הרופא ומפקד הכלא, הסעד המבוקש בנושא הרפואי מתייטר שכן, העותר נבדק, טופל ונמצא במעקב, לא נמצא צורך להפנותו לטיפול נוסף בשלב זה. העותר נבדק מיד בסמוך לתלונת העותר ביום 16.04.24 עוד בטרם ניתנה החלטת ביהמ"ש המורה שייבדק ע"י רופא וטענותיו של העותר בעתירה לפיה הוא לא נבדק, אינן נכונות.

לעניין השיחות הטלפוניות עם עוה"ד, הודיע ב"כ המשיב כי המגבלה של 10 דק' הוסרה משהסתיים מועד מעצר הימים וכעת ניתנו יש לעותר אפשרות לשוחח עם עו"ד למשך 120 דק' כל יום.

העותר עצמו אישר את הדברים במהלך הדיון.

לעניין קשר עם עו"ד נוספים, ככל שתוגש בקשה ע"י עו"ד המבקש לפגוש את העותר, תטופל הבקשה בהתאם לנהלים.

בתום הדיון ניתנה החלטת ביניים המורה למשיבה להגיש כתב תשובה משלים שהתייחס לעניין ההגבלות באשר למפגש עם עו"ד נוספים לפי "רשימה" שלטענת העותר אושרה בעבר ע"י המשיב, וכן, לטענה שהועלתה במהלך הדיון כי פרק הזמן של 120 דקות לשיחות טלפון חולק ע"י המשיב ל-3 פעימות של 40 דקות.

כמו כן, התבקשה המשיבה להתייחס לבקשתם של עו"ד סלימאן ועו"ד הלפרין שנכחו בדיון וביקשו לאפשר להם להיפגש

עם העותר.

כאמור, המשיבה אמורה להגיש כתב תשובה משלים והחלטה זו מתייחסת ליתר חלקי העתירה שאינם ממתינים לתשובה המשלימה.

מפגשים וקשר טלפוני עם עו"ד:

באשר לעורכי הדין הלפרין וסלימאן, גם העותר וגם עוה"ד הודיעו כי הייצוג נחוץ לעותר ודרוש לו לצורך הגנתו והגנה על זכויותיו. חזקה על המשיבה שכל שאין מניעה ספציפית, יתאפשר לעותר בהקדם להיות בקשר טלפוני גם עם עו"ד אלה.

באשר לעו"ד נוספים מומלץ לעוה"ד הנוספים, למען הסר ספק, לפנות למשיב בהתאם לנהלים ולצרף את המסמכים שיש לצרף לפנייה שכזאת וחזקה על המשיב שכל שלא תהיה מניעה או החלטה של גורם מוסמך להגבלת מספר עורכי הדין, יתאפשר לעותר להיות בקשר עם עו"ד נוספים אלה.

המשיבה טענה כי בכוונת הנציב לשקול הגבלת מספר עו"ד שיוכלו להיפגש עם העותר וזאת בהתאם לסמכותו בסעיף 1א.45 לפקודת בתי הסוהר. עצם העובדה שהנציב שוקל הגבלת מספר עוה"ד שהעותר יוכל לפגוש, איננה שוללת את הזכות של העותר להיפגש בשלב זה ללא הגבלה עם עו"ד שיבקשו להיפגש איתו ויגישו בקשה בהתאם לנהלים. הפקודה נותנת לנציב שיקול דעת להגביל את מספר עורכי הדין אם הוא סבור שהמפגשים מעלים חשד ממשי כי הפגישות לא נועדו לקבלת שירות מקצועי וכי קיים חשד ממשי שפגישות אלה מנוצלות לשם פגיעה... בשלום הציבור או במשמעת ובסדרי בית הסוהר.

בשלב זה לא הונחה בפני תשתית לנסיבות המצדיקות הגבלת מספר עו"ד כאמור בסעיף 1א.45.

טיפול רפואי ותיעוד:

לאחר שעיינתי בתגובת המשיבה ובמסמכים שצורפו לתגובה, נחה דעתי שהמשיבה פעלה בהתאם להחלטת הביניים שניתנה ביום 18.04.24 העותר נמצא במעקב רפואי, נבדק ע"י רופא, מצבו תועד והמסמכים מצויים בתיקו הרפואי האישי.

תלונות על תקיפה וחבלות מצד סוהרים ו/או קצינים:

טענות העותר בדבר התנהגות פסולה ו/או אלימה של סוהרים וקצינים כלפיו, אמורה להיבדק ע"י הגורם המוסמך - יאח"ס אשר לו הסמכות והכלים לבצע בדיקה וחקירה בנושא זה. עניינים אלה אינם נכנסים לגדר הוראות סעיף 62 המאפשר לביהמ"ש ליתן צווים לרשויות המדינה ולאנשים הממלאים את תפקידם על פי דין לעשות מעשה או להימנע מלעשות מעשה עפ"י תפקידם.

- ביהמ"ש הדן לפי סעיף 62 אין את הכלים לבצע חקירות ובדיקות ולשמוע ראיות בטענות מאין אלה.
- על כן, הובהר לעותר כי פתוחה בפניו הדרך להגיש תלונה לגורמים המוסמכים בנושאים אלה.

הקדמת מועד הפגישה עם עו"ד אלחדד:

- נקבע מועד לפגישה שהוקדם ליום 20.05.24, ב"כ העותר מבקשת להורות למשיב לקבוע מועד מוקדם יותר.
- לאחר שעיינתי בפרוטוקול הדיון שנערך בפני כב' השופט אבי וסטרמן במ"ת 3552-04-24 ביום 05.05.24, לא מצאתי מקום ליתן הוראה בעניין זה.
- באופן כללי, לשב"ס קיים קושי מיוחד להתארגן ולאפשר ביקורים ומפגשים של עו"ד עם אסירים בהתראה של ימים ספורים וזאת לאור מצב המלחמה בו מצויה המדינה שבעקבותיו נוצר עומס כמעט בלתי סביר על שב"ס לארגן מפגשים כאלה. קושי זה קיים בכלל מתקני הכליאה ובכללם, בתי סוהר בהם מוחזקים אסירים פליליים, אסירים נערים ואסירים ביטחוניים, ועל כן, מתוך ראייה מערכתית הוחלט על סדר עדיפויות לעניין מפגש בין עו"ד לבין אסירים, מקרים דחופים, מעצר ימים ועוד. עובדה זו ידועה לי מתוך נתונים שנמסרו במסגרת עתירות אחרות.
- במקרה שבפני, העלתה עוה"ד אלחדד את טענותיה בפני השופט וסטרמן, היא הסבירה שהיא מתקשה לתאם מועד למפגש ולאחר מאמצים נקבע לה מועד רק ליום 02.06.24. עוד טענה עו"ד אלחדד כי היא קיבלה את חומר החקירה בתיק בקשת המעצר רק בסמוך לפני הישיבה שנערכה ביום 05.05.24.
- בהתחשב בטענותיה של עוה"ד אלחדד ולאור הטענה שאין ביכולתם להיערך כנדרש קבע ביהמ"ש את מועד הדיון בבקשה למעצר עד תום ההליכים ליום 04.06.24, דהיינו מועד שהוא לאחר מועד הפגישה שנקבע בין עוה"ד לבין העותר. כמו כן, קבע שמתן האפשרות להיפגש במועד כה מאוחר איננה סבירה וכי יתאפשר למשיבים תקשורת עם עו"ד הן בנוגע לשיחות טלפון והן בנוגע למפגשים ובהתאם לפקודות שב"ס ובכפוף למגבלות שהוטלו על המשיבים ע"י שב"ס וכן, בכפוף להחלטה שיפוטית שניתנה בדבר איסור קשר עם עו"ד ספציפי. מצבם של המשיבים כפי שהיה בטרם הליך מעצר הימים ישוב על כנו בכפוף למגבלות שפורטו לעיל.
- בעקבות הערות אלה של ביהמ"ש כמפורט לעיל, הוקדם מועד המפגש ליום 20.05.24.
- בנסיבות אלה, אינני מוצא מקום ליתן הוראה להקדמה נוספת של המפגש.

ניתנה היום, ל' ניסן תשפ"ד, 08 מאי 2024, בהעדר הצדדים.